

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Gfv.VI.30.449/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Cseh Attila előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

Az I. rendű felperes: ...

A II. rendű felperes: ...

Az I-II rendű felperesek képviselője: dr. Lajos Sándor ügyvéd

Az alperes: ...

Az alperes képviselője: dr. Svoren Ákos kamarai jogtanácsos

A **A per tárgya:** jog fenn nem állásának megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: I-II. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.083/2021/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 15.P.20.533/2020/12. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasítja.

Az I. rendű és II. rendű felperes mint egyetemleges jogosultak felülvizsgálati eljárási költségét 127.000 (százhuszonhétezer) forintban, az alperesét 100.000 (százezer) forintban állapítja meg.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték 3.122.800 (hárommillió-százhuszonkétezernyolcszáz) forint.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes jogelődje, a R.... B... Z.... (a továbbiakban: alperes) mint hitelező és az I. rendű felperes mint adós között 2007. március 8-án RDEBLHARTHY211772901 számon jelzálogjoggal és a II. rendű alperes készfizető kezességvállalásával biztosított kölcsönszerződés (a továbbiakban: szerződés) jött létre ingatlan vásárlása céljából.

[2] Ugyanezen a napon az I. rendű felperes mint adós és zálogkötelezett, a II. rendű felperes mint zálogkötelezett és készfizető kezes D... P..... C.... debreceni közjegyző előtt 3224/Ü/507/2007. számú okiratban tett egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot és készfizető kezességvállalást. Ezen okiratban – egyebek mellett – tudomásul vették, hogy a bank a kölcsönszerződés felmondása esetén a közjegyzői okirat alapján minden további feltétel nélkül jogosult velük szemben közvetlen végrehajtást kezdeményezni.

[3] Az alperes a 2009. december 07-én kelt, az I. rendű felpereshez címzett levelével a szerződést felmondta, közölte, hogy a felmondás időpontjában fennálló tartozás összege 22.378.421 forint.

[4] 2011. június 22-én, 2012. július 2-án és 2014. július 2-án „Megállapodás” elnevezésű okiratok jöttek létre az I. rendű felperes és az alperes között, amelyekben a felek egyebek mellett rögzítették a korábbi felmondás tényét és az aktuális tartozások összegét.

[5] Az alperes ezt követően „felmondás utáni felszólítás” elnevezésű levelet küldött az I. rendű felperesnek, amelyben a 2014. augusztus 11. napján fennálló tartozás összegét 30.251.935,27 forintban jelölte meg.

[6] Az alperes 2015. április 21. napján kelt levelével tájékoztatta az I. rendű felperest a 2014. évi XXXVIII. és XL. törvények (a továbbiakban: DH1 tv. és DH2 tv.) alapján lefolytatott elszámolás eredményéről. Az elszámolás felülvizsgálnak minősül.

[7] Az alperes jogelődje a szerződésből eredő követelését 2017. október 31-én az alperesre engedményezte.

[8] Végrehajtási eljárás megindítására nem került sor.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[9] A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperesnek velük szemben nem áll fenn a szerződésből fakadó követelésének bíróság előtti érvényesítéséhez való joga, tekintettel arra, hogy követelése elévült.

[10] Előadták: keresetük jog fenn nem állásának megállapítására irányul. A megállapítási kereset előterjesztésének a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 172. § (3) bekezdése szerinti feltételei körében állították, hogy a kért megállapítás az alperessel szembeni jogaik megóvása érdekében szükséges, mivel az elévült követelést érvényesíteni nem lehet, az elévült követelés miatt szerepelnek a KHR adóslistáján, továbbá a közvetlen végrehajthatóság esetén vagyoni és személyiségi jogi károk bekövetkezésének a lehetősége áll fenn, így jogi érdekük fűződik a megállapításhoz, melyet abban jelöltek meg, hogy a már elévült követelésből eredően végrehajtási eljárás megindulására ne kerülhessen sor, marasztalást pedig nem kérhetnek.

[11] Az alperes ellenkérelmében vitatta, hogy fennállnának a megállapítási kereset előterjesztésének feltételei. Érdemben a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a felpereseknek az elévüléssel kapcsolatos álláspontja téves, mivel a részletfizetési megállapodások, a felszólító levél és az engedményezési értesítő a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 327. § (1) bekezdése alapján az elévülést megszakították, így a követelés nem évült el.

Az első- és másodfokú ítélet

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította.

[13] Úgy ítélte meg, hogy a megállapítási kereset Pp. 172. § (3) bekezdése szerinti feltételei fennállnak, mert a szerződéskötés óta eltelt hosszú időre, a köztes eredménytelen megállapodásokra és az engedményezés tényére tekintettel a felpereseknek jogaik megóvása, a bizonytalanság megszüntetése végett elemi érdeke fűződött a jogviszony fennállásának, a követelés érvényesíthetőségének tisztázásához.

[14] A kereset érdemében az rPtk. 324. § (1) bekezdése, 325. § (1) és (2) bekezdése, 326. § (1) és (2) bekezdése, 327. § (1)-(3) bekezdései, valamint az rPtk. indokolása felhívásával arra a következtetésre jutott, hogy a jelen perbeli esetben több, a követelés elévülésének megszakadását eredményező körülmény is felmerült. Így a követelés megegyezéssel történő módosítása 2011., 2012. és 2014. években, továbbá az engedményezésről szóló értesítés 2017. évben megszakították a követelés elévülését, és az elévülési idő újraindulását eredményezték.

[15] Kiemelte, különbséget kell tenni a kötelmi követelés elévülése és a végrehajtási jog elévülése között. A követelés elévülésére az rPtk. általa idézett rendelkezései, míg a végrehajtási jog elévülésére a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 57. § (1)-(4) bekezdései az irányadók. Hangsúlyozta, amennyiben a követelés lejárt és esedékes, az csak akkor lesz végrehajtható, ha a jogosult fizetési meghagyásos eljárásban vagy peres eljárásban született marasztaló határozat alapján végrehajtási eljárást kezdeményez, illetve a Vht. 23/C. § (1) bekezdésnek megfelelő közjegyzői okiratot záradékoltatja. Ekkor, ezek által keletkezik a végrehajtható okirat, ami a végrehajtási eljárás kezdőirata. Enélkül nem indul végrehajtási eljárás, tehát fogalmilag kizárt az rPtk. 327. § (3) bekezdése szerinti végrehajtási cselekmény. Amennyiben a Vht. 10. §-a szerinti végrehajtható okirat rendelkezésre áll, a végrehajtási eljárás megindul, és ez esetben alkalmazható a Vht. 23/C. § (3) bekezdése, ami szerint ekkor már csak a végrehajtási cselekmények szakítják meg az elévülést. Ennek alapján rámutatott arra, hogy álláspontja nem egyezik a Kúria felperesek által hivatkozott Pfv.I.20.184/2013/9. számú eseti döntésében kifejtettekkel, ugyanakkor az nem is bír kötelező erővel, mivel álláspontja szerint ilyennel csak a jogegységi határozat és az elvi bírósági határozat rendelkezik. Mindezekre tekintettel a keresetet érdemben is alaptalannak ítélte.

[16] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – a megállapítási kereset feltételeit illetően eltérő indokolással, az elévüléssel kapcsolatos elsőfokú ítéleti indokolást mellőzve – helybenhagyta.

[17] Kiemelte, hogy a megállapítási kereset tárgya csak valamely jog vagy jogviszony fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítása lehet. Ilyen kereset indításának a Pp. 172. § (3) bekezdése szerint két – valójában három – konjunktív feltétele van. Az egyik az alperessel szemben fennálló jogvédelmi szükséghelyzet, a másik a marasztalás követelésének kizártsága. Az is szükséges azonban, hogy a kért megállapítás alkalmas legyen a felperes által megjelölt jog megóvására, és ez a megállapítási kereset indításának tulajdonképpeni harmadik, elengedhetetlen feltétele. E feltételek hiányában a megállapítási kereset előterjesztése kizárt.

[18] A másodfokú bíróság kiemelte: a felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperesnek velük szemben nem áll fenn a perbeli szerződésből fakadó követelésének bíróság előtti érvényesítéséhez való joga, ezzel a Pp. 172. § (3) bekezdésében szabályozott jog fenn nem állásának megállapítása iránt terjesztettek elő keresetet.

[19] A másodfokú bíróság szerint – az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően – nem áll fenn a megállapítási kereset előterjesztésének feltételét képező jogvédelmi szükséghelyzet, mert azt nem alapozza meg önmagában az a körülmény, hogy a felperesek követelés érvényesítésétől tartanak. Ha az alperes a közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat alapján közvetlen végrehajtást kezdeményez, akkor a felperesek a Pp. 528. § (2) bekezdése szerinti végrehajtás megszüntetése iránt indított perben kifejezetten arra hivatkozással is kérhetik a végrehajtás megszüntetését, hogy a végrehajtani kívánt követelés, illetve a végrehajtási jog elévült. Amennyiben pedig az alperes a követelését peres eljárásban érvényesíti, a felperesek a keresettel szembeni anyagi jogi kifogásban hivatkozhatnak a követelés elévülésére. Mindez azt jelenti, hogy a felperesek jogvédelmi szükséghelyzete nem áll fenn, mivel a felperesek peres eljárásban a keresettel szembeni érdemi védekezésben, közvetlen végrehajtás kezdeményezése esetén pedig végrehajtás megszüntetése iránti perben hivatkozhatnak a követelés elévülésére.

[20] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a kért megállapítás a felperesek jogainak megóvására nem is alkalmas. A felperesek a megállapítási keresettel valójában a közvetlen végrehajtást kívánják megakadályozni. A Vht. 23/C. § (1) és (2) bekezdése határozza meg azon feltételeket, amelyek együttes fennállása esetén egy közjegyzői okiratba foglalt kötelezettség közvetlenül végrehajtható. Ezek: a kölcsönszerződés meghatározott tartalmi elemeinek közokiratba foglalása és a felmondás tényének közokirati tanúsítása. A végrehajtási záradék kiállításakor a közjegyző kizárólag e feltételeket vizsgálja, az elévülést hivatalból nem veszi figyelembe, így a közvetlen végrehajtás elrendelését a felperesek a kért megállapítással sem tudják elhárítani. A KHR adólistáján pedig saját tényállításuk szerint is szerepelnek, így nincs olyan joguk, amelynek megóvása érdekében a kért megállapítás még szükséges lenne, amellet, hogy az esetlegesen már bekövetkezett jogsérelem orvoslására a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvény (Khrtv.) ad speciális jogorvoslatot.

[21] Álláspontja szerint mindezek miatt a felperesek által előadottak sem a jogmegóvás szükségességét, sem alkalmasságát nem alapozzák meg, amire tekintettel úgy ítélte, hogy a megállapítási kereset indításának feltételei nem álltak fenn, így a keresetet – annak további érdemi vizsgálata nélkül – elutasította. Ennek okán mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából a kereset érdemében kifejtetteket.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[22] A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezése és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatala, másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása érdekében, felülvizsgálati eljárási költségeik megállapítása mellett.

[23] Megsértett jogszabályhelyként a Pp. 172. § (3) bekezdését és 346. § (4)-(5) bekezdését, az rPtk. 321. § (1)-(2) bekezdését, 324. § (1)-(2) bekezdését, 325. § (1) bekezdését, 326. § (1) bekezdését, 327. § (1) és (3) bekezdését, valamint a Vht. 10. § b) pontját, 13. § (1) bekezdését, 23/C. §-át, 57. § (1) és (4) bekezdését jelölték meg.

[24] Sérelmezték, hogy az eljáró bíróságok indokolási kötelezettségüknek csak formailag tettek eleget, továbbá a felhívott jogszabályhelyek téves értelmezésével, illetve figyelmen kívül hagyásával hoztak ítéletet.

[25] Részletesen kifejtették, hogy az elsőfokú ítéletet miért tartják jogszabálysértőnek az rPtk. anyagi jogi szabályai tekintetében, utalva a másodfokú eljárásban csatolt kúriai határozatokra is.

[26] A jogerős ítélet tekintetében változatlanul fenntartották, hogy keresetüknek a Pp. 172. § (3) bekezdése szerinti valamennyi konjunktív feltétele teljesült.

[27] Hangsúlyozták: mindaddig, amíg a végrehajtási eljárás nem kerül megindításra, addig az adós egyetlen lehetősége a jogvédelemre a megállapítási per megindítása. Utaltak arra, hogy a jogvédelem szükségességét keresetlevelükben többrétűen bemutatták.

[28] A felperesek értelmezhetetlennek és az Alaptörvény XXVIII. cikkével ellentétesnek tartották a másodfokú bíróság azon álláspontját, miszerint az adósnak kötelezően meg kellene várnia a végrehajtási eljárás megindítását – azaz azt az állapotot, amikor jövedelme, ingó- és ingatlan vagyona veszélybe kerül – ahhoz, hogy peres eljárást indíthasson jogai védelme érdekében. Kiemelték, amíg nincs kibocsátva a végrehajtási záradék, és annak folytán nem indul végrehajtási eljárás, addig nem tudnak a Pp. 528. § (2) bekezdése szerinti végrehajtás megszüntetése iránti pert indítani, így egyetlen – mintegy preventív jellegű – lehetőségük a megállapítási kereset előterjesztése.

[29] Miután pedig a közokiratiságból fakadóan az azonnali végrehajthatóság lehetősége fennáll, csupán elméleti annak a lehetősége számukra, hogy az elévüléssel kapcsolatos álláspontjukat védekezésként, alperesi pozícióban adhassák elő. E körben utaltak a Kúria BH 2015.171. (helyesen: BH 2015.71.) és BH 2016.119. számon közzétett döntéseire.

[30] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában történő fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

[31] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[32] A Kúria a felülvizsgálat eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet az ügy érdemére kihatóan sérti a Pp. 172. § (3) bekezdését, az alábbiakra figyelemmel.

[33] A felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján a Kúriának a per érdemét illetően alapvetően abban a kérdésben kellett állást foglalnia: a másodfokú bíróság helytállóan jutott-e arra a jogi következtetésre, hogy az adott ügyben a Pp. 172. § (3) bekezdése alapján a nemleges megállapítási kereset feltételei nem állnak fenn. Ebben a kérdésben a Kúria nem értett egyet a másodfokú bírósággal az alábbiak miatt.

[34] A Kúria elsődlegesen és a másodfokú bírósággal egyetértve rögzíti, hogy a felperesek kereseti kérelme (ami annak megállapítására irányult, hogy az alperest követelése elévülése miatt nem illeti meg a szerződésből fakadó követelésének bíróság előtti érvényesítésének joga) – a tartalom szerinti elbírálás elve [Pp. 110. § (3) bekezdés] szerint értelmezve – valójában az ellenük irányuló, a közjegyzői okirat alapján záradékolás útján történő közvetlen végrehajtás megakadályozását célozta.

[35] Azt is leszögezi, hogy a megállapítási kereset Pp. 172. § (3) bekezdésében szabályozott eljárásjogi feltételei azonosak a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 123. §-ában foglaltakkal, ekként a két perrendtartás között e tekintetben érdemi eltérés nincs. Változatlanul két konjunktív feltétel vizsgálandó: egyrészt, hogy a kért megállapítás szükséges legyen a felperes jogainak az alperessel szembeni megóvása érdekében, másrészt, hogy a felperes a jogviszony természeténél fogva, a kötelezettség lejártának hiányában, vagy más okból teljesítést ne követelhessen. Előbbi, azaz a jogvédelmi szükségéhselyzet tágabb értelemben azt jelenti, hogy legyen a felperes oldalán olyan anyagi jogi jogosultság, ami védelemre szorul, de szűkebb értelemben azt is, hogy a kért megállapítás egyúttal alkalmas jogvédelmi eszköz is legyen, mert annak hiányában az nem tekinthető szükségesnek {Kúria Gfv.VII.30.226/2020/12. [43] pont}. A második feltétel fennállása a perben nem volt vitatott, hiszen a felperesek a jogviszony természeténél és a jogviszonyban elfoglalt pozíciójuknál fogva az alperessel szemben teljesítésre (marasztalásra) irányuló igényt értelemszerűen nem érvényesíthettek.

[36] A másodfokú bíróság helytállóan értelmezte a Pp. 172. § (3) bekezdésében szabályozott feltételrendszert, és helyesen mutatott rá arra is, hogy a feltételek vizsgálata a bíróság hivatalbóli kötezettsége. Helytállóan állapította meg azt is, hogy a felperesek keresetükben az e jogszabályhely által szabályozott körben, jog fenn nem állásának megállapítása iránti kérelmet terjesztettek elő {jogerős ítélet [22] pont}.

[37] A másodfokú bíróságnak az ezt követően, a jogvédelmi szükségéhselyzet hiányával és a kért megállapítás felperesek jogai megóvására való alkalmatlanságával kapcsolatban kifejtett jogi indokaival kapcsolatban azonban a Kúria álláspontja eltérő, a következőkre tekintettel.

[38] A nem vitatott tényállás jelentős (negatív) eleme, hogy a felperesek mint adósok ellen az alperes vagy jogelődje a perbeli egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat alapján közvetlen végrehajtást (záradékolást) nem kezdeményezett. Továbbá arra sincs peradat, hogy a felperesekkel szemben az alperes vagy jogelődje marasztalás iránti pert indított volna igénye érvényesítése érdekében.

[39] E két negatív tényállási elem az ügy érdemére kiható jelentőséggel bír.

[40] A még az rPp. hatálya alatt kialakult és következetes bírói gyakorlat szerint a végrehajtási eljárás folytatása alatt – annak elrendelésétől a befejezéséig – az adós jogainak a végrehajtást kérővel szembeni megóvásának speciális eszköze a végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti per (a záradékolás esetén: rPp. 369. §, illetve Pp. 528. §), ami egyúttal e speciális jogvédelmi eszközre tekintettel kizárja a megállapítási kereset egyik konjunktív feltétele, a jogvédelem szükségességének fennálltát. Ezt fejtette ki a Kúria a Pfv.I.20.335/2015/3. számú – még az rPp. hatálya alatt, de a fentiek szerint teljesen azonos eljárásjogi feltételrendszer mellett – hozott ítéletében (közjétéve: BH 2016.119. számon).

[41] Végrehajtási eljárás hiányában azonban – amint arra hasonló eljárásjogi helyzetben a Kúria Pfv.VI.21.572/2013/10. számú ítéletében (közjétéve: BH 2015.71. számon) már rámutatott – közjegyzői záradékolásra alkalmas okiratba foglalt követelés esetén a végrehajtási eljárás megindulását megelőzően az adós jogvédelme indokolja a megállapítási kereset indítását, tekintettel arra, hogy a felperesek nem élhetnek védekezésésként a végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti per eszközével. E döntésében arra is kitért, hogy a végrehajtási eljárás elrendelése a Vht. alapján többirányú, a felperesekre mint adósokra nézve hátrányos végrehajtói kényszercselekménnyel (pl. pénzforgalmi bankszámlájuk végrehajtás alá vonásával, munkabérük letiltásával, ingó-, illetve ingatlan vagyonuk lefoglalásával stb.), és mindezek költségeinek felmerültével járhat. Ezen végrehajtási cselekmények és a végrehajtási költség felmerülése olyan jelentős joghátrányt okozhatnak az ügyfélnek, amelyek elkerülése érdekében indokolt, hogy a végrehajtási eljárás megindítása előtt az ügyfél megállapítási pert indíthasson.

[42] Ezzel analóg érvelés olvasható ki a Kúria Pfv.VI.21.602/2015/6. számú ítéletének indokolásából (közjétéve: BH 2017.21.), valamint ugyanerre az álláspontra helyezkedett a Kúria a Pfv.VII.20.688/2021/4.számú végzésében is.

[43] Az adott ügyben – tekintettel a végrehajtási eljárás hiányára– a felperesek szintén nem élhetnek a végrehajtás megszüntetése iránti per eszközével, ellenük indított marasztalási per hiányában pedig nem adott számukra az elévülésre alapított anyagi jogi kifogás – mint a védekezés eszköze – előterjesztésének lehetősége sem.

[44] Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy jelenleg a megállapítás iránti per indításán kívül a felperesek oldalán nem áll rendelkezésre az alperessel szemben jogaik védelmét szolgáló jogintézmény.

[45] A Kúria jogi álláspontja eltérő továbbá a másodfokú bíróságtól abban a kérdésben is, hogy a felperesek által kért tartalmú megállapítás alkalmas lehet-e az alperessel szembeni védelmük biztosítására, ha az alperes a közjegyzői okirat alapján a közvetlen végrehajtás elrendelését kérné, mert a közjegyző csak a Vht. 23/C. § (1) és (2) bekezdései szerinti feltételeket vizsgálhatja a záradékolás iránti kérelem körében.

[46] Ezzel összefüggésben a Kúria rámutat, hogy önmagában a Vht. záradékolásra vonatkozó szabályaiból való kiindulás nem elegendő annak megállapítására, hogy az adott esetben a jogvédelmi helyzet – a megállapítási kereset célzott joghatása szempontjából vizsgált alkalmatlansága okán – nem áll fenn. A felperesek jelen perben érvényesített keresetének érdemi alapossága esetén hozható, keresetüknek helyt adó, anyagi jogerőhatással bíró bírósági ítélettel szemben ugyanis az alperes jogszerűen és sikerrel nem hivatkozhatna követelése el nem évülésére, tekintettel arra, hogy ezzel valójában a bírósági ítélet mindenkire kötelező erejét [a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 6. §] kérdőjelezné meg. A bírósági ítéleteknek e sarkalatos törvény által tulajdonított, mindenkire nézve jogkövető magatartást elváró szabályával szemben a bíróság nem alapíthatja ítéletét nem jogkövető magatartás tanúsításának feltételezésére.

[47] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a fentebb hivatkozott – a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (BHGY) 2012. január 1-jét követően közzétett, ezáltal precedensképes – határozataitól való eltérésre nem látott okot, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és miután a másodfokú bíróság a megállapítási kereset megengedhetősége tekintetében eltérő jogi álláspontjára figyelemmel az elsőfokú bíróságnak az ügy érdemében (az elévülés kérdésében) hozott elutasító rendelkezését támadó felperesi fellebbezést érdemben nem bírálta el, a másodfokú bíróságot utasította új eljárásra és új határozat hozatalára. A hatályon kívül helyezésre tekintettel a Kúria a felek felülvizsgálati eljárási költségeit és a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összegét csupán megállapította [Pp. 424. § (4) bekezdés], azok viselése, illetve megfizetése kérdésében az új határozatot hozó bíróságnak kell döntenie.

[48] A megismétlendő fellebbezési eljárásban tehát a másodfokú bíróságnak a felperes fellebbezésének a per érdemét (elévülés kérdését) érintő hivatkozásait kell elbírálnia.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

Pp. 172. § (3) bekezdés; Vht. 23/C. § (1) - (2) bekezdés; Bsz. 6. §;

Kúria Gfv.VII.30.226/2020/12.; Pfv.I.20.335/2015/3. (BH 2016.119); Pfv.VI.21.572/2013/10. (BH 2015.71), Pfv.VI.21.602/2015/6. (BH 2017.21.); Pfv.VII.20.688/2021/4.

A döntés elvi tartalma

[49] A végrehajtási eljárás elrendelése többirányú, az adósra nézve hátrányos végrehajtói kényszercselekménnyel (pl. pénzforgalmi bankszámlája végrehajtás alá vonásával, munkabére letiltásával, ingó-, illetve ingatlan vagyona lefoglalásával stb.), és mindezek költségeinek felmerültével járhat. Ezek mind jelentős joghátrányok, melyek elkerülése céljából, ezáltal a felperesek jogvédelte érdeke védelmében – az egyéb feltételek fennállta esetén – indokolt a végrehajtási eljárás előtt a Pp. 172. § (3) bekezdése szerinti megállapítási per indítása.

Budapest, 2022. április 19.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Cseh Attila s.k. előadó bíró, Dr. Simonné dr.
Gombos Katalin s.k. bíró